

Strategieën hoger op de ladder besparen grondstoffen. Hoe hoger op de ladder, hoe beter!

R-LADDER

In een circulaire economie zetten we ons in om zo min mogelijk materialen te storten of te verbranden.
* We minimaliseren grondstoffengebruik.
* We maximaliseren hergebruik van producten en onderdelen.
* We hergebruiken grondstoffen zo hoogwaardig mogelijk.

REFUSE
Weiger onnodig gebruik en verspilling van grondstoffen. Bijvoorbeeld door geen wegwerpproducten te gebruiken als plastic verpakkingen en wegwerpbekers. Dit om afval te minimaliseren en waardevolle grondstoffen te sparen.

REDUCE
Verminder het gebruik van grondstoffen en materialen. Onderzoek bijvoorbeeld hoeveel en welk soort afval er is. Neem maatregelen om het afval te beperken.

REUSE
Verminder de consumptie van nieuwe producten en materialen door te kiezen voor duurzame alternatieven. Koop bijvoorbeeld zoveel mogelijk tweedehands spullen om het gebruik van bronnen te verminderen.

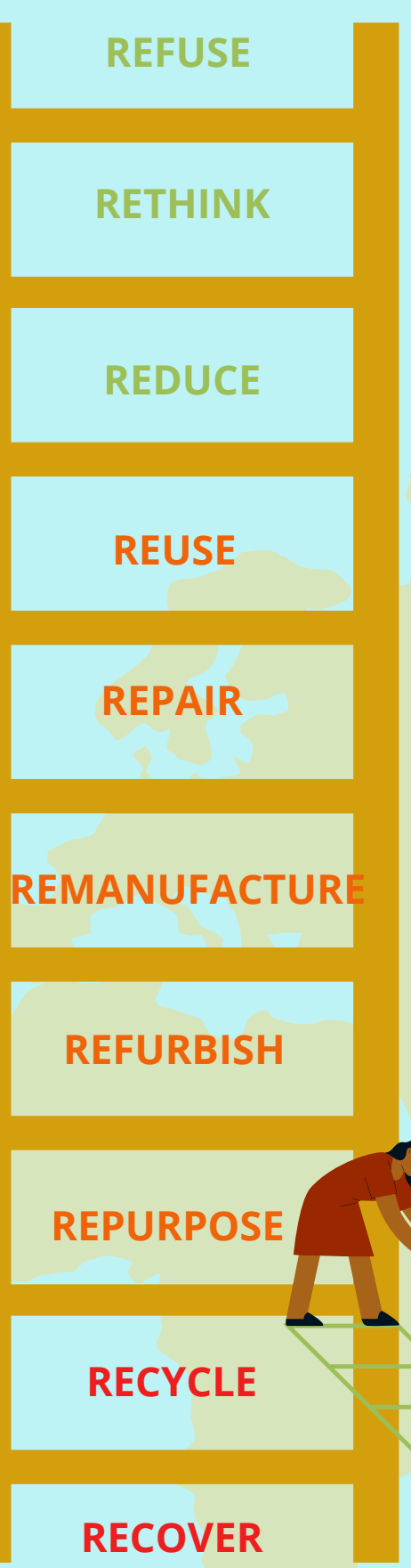
REMANUFACTURE
Demonteer, herstel en moderniseer apparaten en spullen zodat ze langer meegan en kostbare materialen worden bespaard. Gebruik bijvoorbeeld onderdelen van afgedankte apparaten voor het repareren van apparaten en spullen.

RECYCLE
Door recycling van oude elektronische apparaten kunnen waardevolle metalen als koper, aluminium en goud worden teruggewonnen waardoor de noodzaak van mijnbouw en de impact op het milieu wordt verminderd.

Slimmer gebruik maken van het product.

Verlengen van de levensduur van het product en de onderdelen.

Materialen krijgen een 2e leven maar laagwaardig.

RETHINK
Deel machines, apparaten en producten zoveel mogelijk met anderen. Een autobezitter bijvoorbeeld gebruikt de auto maar 5% van de tijd. Met deelauto's zijn minder auto's nodig. Door te delen wordt gebruik van grondstoffen en materialen voorkomen.

REPAIR
Repareer zoveel mogelijk in plaats van weg te gooien. Denk aan apparaten, machines, kleding en meubilair. Raadpleeg de producent of zoek een lokale reparateur.

REFURBISH
Moderniseer en repareer items met onderdelen van afgedankte producten. Denk aan refurbished mobiele telefoons en laptops.

REPURPOSE
Geef afgedankte producten een nieuwe functie. Maak bijvoorbeeld van afgedankte pallets nieuw tuinmeubilair.

RECOVER
In een circulaire economie komen zo min mogelijk materialen bij deze stap terecht. Het verbranden van afval moet zoveel mogelijk worden vermeden.

De huidige economie is lineair; we delven grondstoffen en verwerken deze tot een product. Na gebruik gooien we het product weg. Hier focussen organisaties meestal op strategieën onderaan de R-ladder. Vaak is dat 'recover' of 'recycle'. Deze strategieën hebben zeker nut, maar onafhankelijk van de betreffende productgroep kan een meer impactvolle strategie mogelijk zijn.

CIRCULAIR ONDERNEMEN

Samenwerken met leveranciers, klanten en ook zeker binnen je eigen bedrijf is de sleutel tot succesvol circulair ondernemen. Een circulaire economie kunnen we niet in ons eentje creëren, samen wel.

1

WAT IS EEN CIRCULAIRE ECONOMIE?

2

KIJK DE KUNST AF

3

WAAROM EIGENLIJK?

4

GA AAN DE SLAG!

5

ONDERZOEK JE EIGEN SECTOR

6

KIES MATERIAAL PRODUCT

7

BRENG JE KETEN IN BEELD

8

SAMENWERKEN IS DE SLEUTEL TOT SUCCES!

9

MAAK EEN R-ACTIEPLAN

10

MAAK JE DOEL CONCREET EN MEETBAAR

1: WAT IS EEN CIRCULAIRE ECONOMIE?

Steeds meer ondernemers krijgen te maken met het belang van circulair ondernemen. Met het waarom en vooral met het h^oe. Wil je er meer over weten en meer leren over de mogelijkheden in jouw sector? Scan de qr codes voor meer informatie.

SCAN & LEER

SCAN & LEES

5: ONDERZOEK JE EIGEN SECTOR

Waar kunnen grondstoffen en materialen binnen jouw branche bespaard worden? Welke impact kan jouw branche maken? Zie ook 6: 'kies materiaal en product' voor de meest vervuilende sectoren.

6: KIES MATERIAAL EN PRODUCT

Maak een keuze uit de producten die jouw bedrijf het meest produceert, verkoopt, gebruikt, ontwerpt of advies over geeft. Houd een week bij wat je inkoopt en uitstuurt/weggooit. Kijk daarna op de R-ladder of je omhoog kan klimmen en je hier circulaire alternatieven kunt vinden. Deze sectoren zijn het meest vervuilend: textiel, ICT/elektronica/apparaten, bouw/constructie & plastic

7: BRENG JE KETEN IN BEELD

Wie zijn jouw klanten en leveranciers? Waar halen zij hun grondstoffen en producten vandaan? Wat gebeurt er met het afval. Kortom, hoe ziet de stroom van materialen eruit? Vergeet daarbij niet om ook bedrijven in het buitenland te bekijken. Of bedrijven waarbij je alleen advies aan verleent of een service biedt.

8: SAMENWERKEN IS DE SLEUTEL TOT SUCCES

Ga in gesprek met je ketenpartners. Bespreek je wensen en hoe te komen tot die wensen. Samenwerken met je ketenpartners is essentieel om succesvol te zijn en te blijven. Verander onderlinge afhankelijkheid in gebundelde kracht.

2: KIJK DE KUNST AF

In verschillende branches worden elke dag innovaties gedaan op het gebied van circulair ondernemen. Richt je blik niet alleen op je eigen branche maar laat je ook inspireren door duurzame ondernemers uit de andere sectoren. Een frisse kijk op dingen doet wonderen en levert je misschien wel de oplossing waarnaar je op zoek bent.

3: WAAROM EIGENLIJK?

Er zijn talloze redenen om circulair te ondernemen. Onderzoek wat jouw persoonlijke motieven, motivaties en belangrijke waarden zijn. Kostenbesparing door bv. refurbished te kopen? Liefde voor de natuur door bv. bio-based materialen te gebruiken. Of een meer duurzame wereld voor de kleinkinderen achterlaten. Het is belangrijk om deze vragen te beantwoorden voordat je begint.

4: GA AAN DE SLAG!

Wie wacht op perfecte omstandigheden al nooit beginnen. Een circulair businessmodel moet stap voor stap ontwikkeld worden maar daarvoor moet je wel de eerste stap zetten. Betrek iedereen binnen je bedrijf, ongeacht hun rol en vergeet ook je leveranciers en afnemers (ketenpartners) niet.

9: MAAK EEN R-ACTIEPLAN

Maak samen met je ketenpartners (zie 7) -indien mogelijk- een concreet plan om de materiaalstroom te beperken door bv. een nieuw product te ontwerpen en het hergebruik te stimuleren. Bekijk de R-ladder en hou ook rekening met de Uitgebreide Procucentenverantwoordelijkheid (UPV).

10: MAAK JE DOEL CONCREET EN BEREIKBAAR.

Maak het tijdpad en de doelstellingen concreet, meet resultaten en evalueer. Daarna kun je opnieuw beginnen met stap 1 om de cirkel rond te maken en steeds meer circulair te worden. Al doende leer je!